

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี

วิทยา เมฆขำ

Bringing the Sufficiency Economy Philosophy into Province By the Group of OTOP Product Producers Using the Local wisdom in Nonthaburi Province Witthaya Mekhum

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Corresponding author E-mail: mekhum@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการนำตัวชี้วัด 6x2 กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ผลิตสินค้า OTOP ในจังหวัดนนทบุรี ปี 2549 ที่จดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาชุมชน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และผ่านการเข้าร่วมโครงการแสดงความสมัครใจ จำนวน 144 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 2 ตอน โดยหาค่าความเชื่อมั่น 0.96 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันพบว่า ครึ่งเรือนปลอดภัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29 และลำดับน้อยที่สุดพบว่า ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.75 2) การนำไปปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันพบว่า ปฏิบัติได้ผลดี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา กำลังปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 47.90 และไม่เคยปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 2.10 3) การปฏิบัติตามตัวชี้วัด 6x2 ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันพบว่า ตัวชี้วัดด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่การใช้วัตถุดิบอย่างประหยัดและระมัดระวัง คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาตัวชี้วัดด้านการเรียนรู้ ได้แก่ผู้ผลิตเรียนรู้และนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 87.50 อภิปรายผล ด้านความรู้ ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้พบว่า ครึ่งเรือนปลอดภัยอยู่ในระดับมาก เพราะชุมชนมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และร่วมมือในด้านกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ของชุมชนจึงทำให้เกิดทักษะในกระบวนการผลิต ส่วนในด้านการออมทรัพย์พบว่า การมีกลุ่มออมทรัพย์อยู่ในระดับปานกลาง เพราะกลุ่มชุมชนขาดการเชื่อมโยงและผู้นำกลุ่มมีบทบาทในการรวมกลุ่มชาวบ้านน้อยในการส่งเสริมในด้านการออม สรุปผลการศึกษา กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ได้นำตัวชี้วัด 6x2 สู่การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยยึดแนวทางในการปฏิบัติที่ใช้วัตถุดิบอย่างประหยัด และระมัดระวังในการผลิตสินค้า และพบว่าครอบครัวไม่มีอบายมุขจึงทำให้ลดรายจ่าย

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หนึ่งตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

This research aimed to study knowledge and understanding in implementation. of 6x2 indicator and the Sufficiency Economy Philosophy into practice in the daily life of the group of OTOP product producers with their local wisdom in Nonthaburi Province in 2006. The group of

samples being used in this research were 144 OTOP producers in Nonthaburi Province who had been registered, specifically selected and had them joined in for the project by the Community Development Department. The tool used in this research were two parts of questionnaire and interview forms, Obtaining the reliability value of 0.96 and the information analysis was performed by using computer and packaged program. The statistics being used in this research were the frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation, including the use of qualitative information for the content analysis. The result of the research found that: 1) on the knowledge and understanding in bringing the Sufficiency Economy Philosophy into practice in the daily life, the temptation-free families were found in the much level with mean of 4.29 and the least level was found in the intermediate saving group with the mean of 2.75.

2) on bringing the Sufficiency Economy Philosophy into the daily life practice, 50% was found to have the good feedback. During the practice was found in second at 47.90% and 2.10% was found to have never put into practice at all. 3) on acting in compliance with 6x2 indicator in bringing the Sufficiency Economy Philosophy into the daily life practice, The indicator on the environmental conservation and the sustainable utilization of the natural resources, the use of raw material economically and carefully is for example, were found to be at 100%. Next was on the learning, the producers' Learning and bringing the Sufficiency Economy Philosophy into their working practice, for example, was found to be at 87.50. Discussion research Knowledge and understanding in using of Sufficiency Economy Philosophy, it was found that the temptation-free families were in the high level, because the community had exchange of knowledge body and cooperation in activities of transferring the knowledge body of the community, so there was occurring of skills in production process, in the savings, it was fund that the savings group was in moderate level, because the community group lacked linking. Group leaders had low level of roles to collect villagers into groups for promoting savings. Conclusion research. OTOP products manufacturers have brought a measure 6X2 to follow the philosophy of sufficiency economy to the daily life in the areas of environmental conservation and sustainable use of natural resources. The approach taken in implementing the use of raw materials savings. And care in manufacturing. And found that no family making Abaimuk reduce expenses.

Keyword : Sufficiency Economy Philosophy, One Tambon One Product (OTOP), local wisdom

บทนำ

การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของการพัฒนาประเทศที่จะใช้ในการพัฒนาทุนสังคมให้ยั่งยืน มีองค์ประกอบหลายด้าน ซึ่งสามารถจะใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันทั้งชุมชน หน่วยงาน สนับสนุนภาครัฐเป็นตัวขับเคลื่อน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมโดยยึดหลัก 3 ฐานที่ใช้ในการคิด (จักรมณต์, 2548) ประกอบด้วย 1. ฐานสังคมที่จะพึ่งพาและจะพัฒนาตนเองได้จะต้องมีสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดชุมชนมีความเข้มแข็งและมีภูมิความรู้ในการบริโภคของวัตถุนิยมต่าง ๆ 2. ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สมดุลโดยภูมิปัญญาชาวบ้านจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนในการประกอบอาชีพอุปโภค และบริโภค ชุมชนจะใช้ฐานความสมดุลของระบบนิเวศสภาพแวดล้อมที่ยังคงรักษาให้อยู่ด้วยความสมดุลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ยั่งยืน 3. ฐานเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานที่ให้พออยู่พอกินตามสภาพของแต่ละชุมชนเท่าที่หามาใช้ผนวกกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทำให้เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งมั่นคงสามารถแข่งขันในประเทศและต่างประเทศที่ว่าภูมิปัญญาไทยสามารถพัฒนาสู่ภูมิปัญญาสากลการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นับตั้งแต่ต้นปี 2540 เป็นต้นมาเศรษฐกิจของไทยเริ่มประสบปัญหาการถดถอย แต่ไม่มีใคร

คาดคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีความรุนแรงขนาดใดจนกระทั่งมีการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นระบบลอยตัวในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ส่งผลให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอย่างไม่เคยปรากฏในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทยมาก่อนธุรกิจเป็นจำนวนมากต้องปิดกิจการทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากมายฝ่ายทั้งภาครัฐเอกชนและสถาบันการศึกษาต่างเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหามากมายเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ อย่างรุนแรงขึ้น กล่าวคือ ภาวะความยากจนที่มีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดในช่วงก่อนวิกฤตกลับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.4 ของประชากรทั้งประเทศ หรือคิดเป็นจำนวนคนยากจน 6.8 ล้านคนในปี 2539 เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.9 หรือคิดเป็นจำนวนคนยากจน 9.9 ล้านคน ในปี 2542 และในเวลาเดียวกันการกระจายรายได้ก็แย่ลง โดยกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยที่สุด 20 เปอร์เซนต์แรก มีสัดส่วนรายได้ลดลงจากร้อยละ 4.2 เหลือร้อยละ 3.8 ขณะที่กลุ่มคนที่มีรายได้สูงสุด 20 เปอร์เซนต์แรกมีสัดส่วนรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 56.5 เป็นร้อยละ 58.4 อีกทั้งจำนวนคนว่างงานก็มีเพิ่มมากขึ้นกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตเกือบ 1 ล้านคน นอกจากนี้ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมก็เป็นปัญหารุนแรงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคมมากขึ้น (ชาชีวัฒน์, 2545)

การแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจดังกล่าว ภาครัฐได้กำหนดแนวทางการแก้ไขไว้หลายทาง เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ภายในควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อแก้ปัญหาความยากจน ตาม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 - 2549) แนวทางการแก้ปัญหาความยากจน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) เป็นแนวทางหนึ่งที่รัฐให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยการกระจายโอกาสให้คนยากจนเข้าถึงการบริการของรัฐ แหล่งความรู้ และทรัพยากร รวมทั้งมีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต มีการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งเพื่อสร้างศักยภาพเพิ่มขีดความสามารถให้คนยากจนสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาความยากจนเชิงโครงสร้างที่ต้องปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ ปรับกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อคนจนให้ได้รับโอกาสสิทธิให้ราษฎรมีงานทำ มีรายได้ อาศัยศักยภาพในชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นคง ยั่งยืน โดยอยู่บนฐานคิด “การมีส่วนร่วมของชุมชนประชาชนคิดเองทำเอง” รัฐทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น เป็นแนวคิดในการพัฒนาเพื่อวางรากฐานความยั่งยืนจากข้างล่างไปสู่ระดับประเทศ

ซึ่งตรงกับ (ปิยะ และคณะ, 2548) พบว่ามีผลกระทบที่ส่งผลถึงชุมชน ด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ ขาดคนสืบทอด และถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ เทคโนโลยีในการผลิตไม่เหมาะสม ไม่สามารถนำเครื่องจักรมาใช้ได้ทุกขั้นตอนในการผลิต ซึ่งตรงกับ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547) ให้ไว้ ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547) มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่นแสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสม

กับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทางสายกลาง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตามที่กระทรวงมหาดไทย มอบให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักรับผิดชอบการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกับกรมการปกครอง และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้สัมฤทธิ์ผลอย่างยั่งยืน กรมพัฒนาชุมชน จึงได้จัดทำกรอบแนวคิดในการขับเคลื่อน “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ให้เป็นรากฐานของชีวิตประชาชนในหมู่บ้าน โดยใช้หลักการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม “ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” “การทำงานร่วมกัน และ “การเรียนรู้จากการปฏิบัติ” และใช้เทคนิค “การกระตุ้นความคิด สร้างจิตสำนึก ด้วยการตั้งคำถามที่โดนใจ” เริ่มต้นด้วยตัวชีวิต 6X2 เป็นเป้าหมาย มีรายละเอียดควบคุมทั้ง 6 ด้านได้โดยในแต่ละด้านจะมีตัวชีวิต 2 ตัว ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และด้านการเอื้ออารีต่อกัน โดยใช้พัฒนากรอาสาสมัครผู้นำชุมชนร่วมเป็นชุดปฏิบัติการขับเคลื่อนร่วมกับภาคีการพัฒนาให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับหมู่บ้านและครัวเรือน ซึ่งจังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดนำร่องที่ใช้โครงการปฏิบัติการถึงลูกถึงคนที่ได้นำตัวชีวิต 6X2 ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ประกอบกับจังหวัดนนทบุรีเป็นเมืองใน 10 ของประเทศที่เป็นผู้ผลิตสินค้า OTOP โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยภายใต้ยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบราชการไทย โครงการปฏิบัติการแก่ใจแบบถึงลูกถึงคน เพื่อสอดคล้องกับตัวชีวิต 6X2 ที่ยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานของวิถีชีวิตกับความพอดี 5 ประการ ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งกลุ่มผู้ผลิตพึ่งตนเองได้ ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตดีมีความ ชุมชนมีระบบการจัดการความรู้และภูมิปัญญาโดยชุมชนส่งผลทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ และความเข้าใจในการนำตัวชีวิต 6X2 กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของการศึกษาไว้ 2 ด้านดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาพื้นที่กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ใน 6 อำเภอ 52 ตำบล ของจังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาตามเกณฑ์ตัวชีวิต 6X2 ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ดังนี้

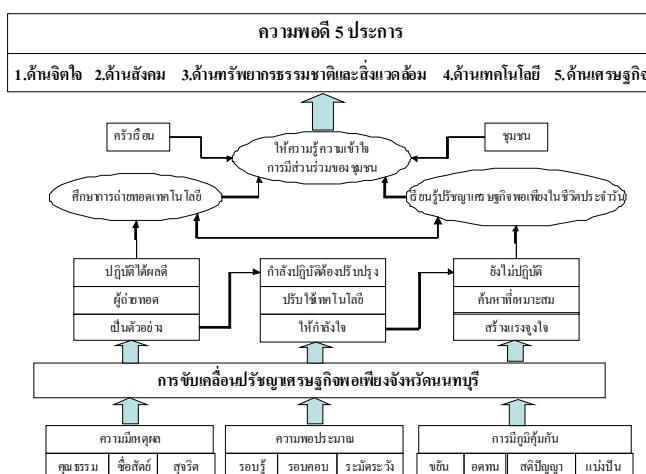
- 1.ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ 1.ด้านครัวเรือนทำสวนครัว 2.ด้านครัวเรือนปลอดอบายมุข
- 2.ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ 1.ด้านครัวเรือนมีอาชีพเสริม 2.ด้านครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 3.ด้านการประหยัด ได้แก่ 1.ด้านครัวเรือนมีการออมทรัพย์ 2.ด้านชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์
- 4.ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ 1.ด้านชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.ด้านครัวเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน
- 5.ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1.ด้านชุมชนใช้วัตถุดิบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ 2.ด้านชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่
- 6.ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ได้แก่ 1.ด้านชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา 2.ด้านชุมชน “รู้จักสามัคคี”

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อตกลงเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยโดยผู้วิจัยจะศึกษาเฉพาะในเขตจังหวัดนนทบุรีมีการแบ่งวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์ของจังหวัดนนทบุรีตามตัวชี้วัด 6X2 กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐานรากดังนี้

1. ตัวชี้วัด 6X2 ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และด้านการเอื้ออารีต่อกัน
2. ความดี 5 ประการ ได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจ

กรอบแนวความคิด

รูปที่ 1:
ระเบียบวิธีวิจัย

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด และความเข้าใจในการนำตัวชี้วัด 6X₂ กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบชุมชนมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยอาศัยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP จังหวัดนนทบุรี ปี 2549 ที่ส่งเข้าคัดสรร จำนวน 200 ราย ที่จดทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาชุมชนซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้การแสดงความสมัครใจเข้าร่วมโครงการ ได้จำนวน 144 ราย จาก 52 ตำบล 6 อำเภอ จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางกรวย อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย และอำเภอบางเกร็ง

เครื่องมือการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำข้อมูลการวิจัยโดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ศึกษาแนวคิดและความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีข้อความแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลมีข้อความ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้

ส่วนที่ 2 ลักษณะประชากร ด้านความรู้ ความเข้าใจด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้ในการดำเนิน

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ การนำตัวชี้วัด 6X₂ กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันมีข้อความแบ่งออกเป็น 6 คำถามย่อยดังนี้

1.ด้านการลดรายจ่าย ได้แก่ 1.ด้านครัวเรือนทำสวนครัว 2.ด้านครัวเรือนปลอดอบายมุข

2.ด้านการเพิ่มรายได้ ได้แก่ 1.ด้านครัวเรือนมีอาชีพเสริม 2.ด้านครัวเรือนใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

3.ด้านการประหยัด ได้แก่ 1.ด้านครัวเรือนมีการออมทรัพย์ 2.ด้านชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์

4.ด้านการเรียนรู้ ได้แก่ 1.ด้านชุมชนมีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.ด้านครัวเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน

5.ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1.ด้านชุมชนใช้วัตถุดิบอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ 2.ด้านชุมชนปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นเป็นหมู่บ้านน่าอยู่

6.ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ได้แก่ 1.ด้านชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจนคนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา 2.ด้านชุมชน “รู้จักสามัคคี”

วิธีการตรวจสอบเครื่องมือ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน หาค่า IOC แล้วนำมาวิเคราะห์หาความสอดคล้องที่มีค่าระดับคะแนน ไม่ต่ำกว่า 0.5 มาใช้และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดใกล้เคียงและได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยศึกษาจากข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แหล่งข้อมูล เช่น วารสาร เอกสาร ตำรา งานวิจัย สื่อสารสนเทศ เมื่อได้ดำเนินการรวมข้อมูลต่างๆ

การศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ คือการลงพื้นที่ การสนทนาเพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างความเข้าใจและการยอมรับ ศึกษาถึงวิธีการทำงานข้อมูลพื้นฐาน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การลงพื้นที่เป็นการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน เพื่อให้มีส่วนร่วมของชุมชนสร้างความเข้าใจเพื่อชุมชนเกิดความเชื่อมั่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้วิจัย โดยการสนทนากลุ่มกับผู้นำและผู้ปฏิบัติของชุมชนเพื่อถามความรู้ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ประชุมผู้นำกลุ่ม ตัวแทน และปฏิบัติงานในอาชีพเพื่อการเรียนรู้และการแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มอาชีพผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ ลักษณะของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในการทำงาน

3. แจกแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในด้านข้อมูลส่วนบุคคล ด้านความเข้าใจ ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาและการนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

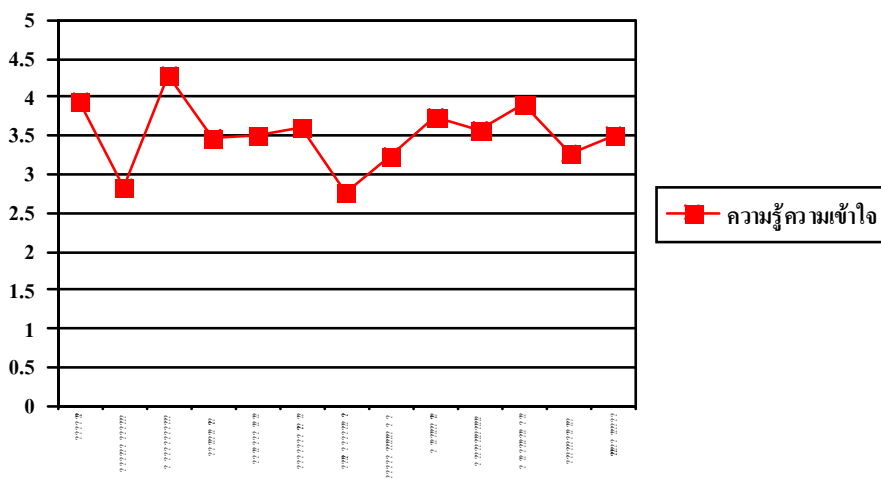
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ที่ใช้เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลที่เป็นแบบตรวจสอบรายการหรือการกำหนดคำตอบจะหาค่าสถิติความถี่ และร้อยละ สำหรับข้อมูลที่เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้แบบสัมภาษณ์ ข้อคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปเป็นความเรียงผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 ราย พบว่า มีเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.20 ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.70 มีสถานภาพสมรส จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.20 รายได้เฉลี่ยประมาณ 15,000 บาท ต่อเดือน ประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด จำนวน 5 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20

ด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า คราวเรือนปลอดภัยมาก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.29 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.96 ชุมชนมีการปลูกต้นไม้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90 และลำดับสุดท้ายชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.75 ดังรูปที่ 2

ค่าเฉลี่ย

รูปที่ 2:

ความรู้ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ด้านความรู้ ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

รายการ	ค่าเฉลี่ย (N=5)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ	ลำดับ
1. ครั้วเรือนปลอดภัย	4.29	1.08	มาก	1
2. มีความรู้ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	3.96	0.81	มาก	2
3. ชุมชนมีการปลูกต้นไม้	3.90	0.94	มาก	3
4. ครั้วเรือนมีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน	3.75	0.95	มาก	4
5. ครั้วเรือนมีการออมทรัพย์	3.60	1.17	มาก	5
6. ชุมชนมีการใช้วัตถุติดบอยอย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ	3.58	1.04	มาก	6
7. ชุมชนมีความรู้รักสามัคคีภายในชุมชน	3.52	0.96	มาก	7
8. ครั้วเรือนมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	3.50	0.96	มาก	8
9. ครั้วเรือนมีอาชีพเสริม	3.48	1.19	ปานกลาง	9
10. ชุมชนมีการดูแลช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาสและคนประสบปัญหา	3.27	1.13	ปานกลาง	10
11. ชุมชนมีการสืบทอดใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.25	1.27	ปานกลาง	11
12. ครั้วเรือนมีการทำสวนครัว	2.83	1.55	ปานกลาง	12
13. ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์	2.75	1.30	ปานกลาง	13

การนำไปปฏิบัติ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ปฏิบัติได้ผลดี จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมากำลังปฏิบัติ จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.90 และ ลำดับสุดท้ายไม่เคยปฏิบัติ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.10 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การนำไปปฏิบัติ

การนำไปปฏิบัติ	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. ไม่เคยปฏิบัติ	3	2.10
2. กำลังปฏิบัติ	69	47.90
3. ปฏิบัติได้ผลดี	72	50
รวม	144	100

เมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัด 6X2 กับการนำไปสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันเกี่ยวกับ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ด้านการลดรายจ่าย

ตารางที่ 4 ด้านการลดรายจ่าย

ตัวชี้วัด 6X2	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. ครอบครัวมีการทำสวนครัว		
1.1 ไม่ได้ทำสวนครัว	48	33.30
1.2 ทำสวนครัว	96	66.70
รวม	144	100
2. ครอบครัวปลอดอบายมุข		
2.1 ไม่มีอบายมุข	111	77.10
2.2 มีอบายมุข	33	22.90
รวม	144	100

ด้านการลดรายจ่ายพบว่า ครัวเรือนปลอดอบายมุข มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.10

2. ด้านการเพิ่มรายได้

ตารางที่ 5 ด้านการเพิ่มรายได้

ตัวชี้วัด 6X2	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. ครอบครัวมีอาชีพเสริม		
1.1 ไม่มีอาชีพเสริม	21	14.60
1.2 มีอาชีพเสริม	123	85.40
รวม	144	100
2. มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม		
2.1 ใช้เทคโนโลยีไม่เหมาะสม	42	29.20
2.2 ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	102	70.80
รวม	144	100

ด้านการเพิ่มรายได้พบว่า ครอบครัวมีอาชีพเสริม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.40

3. ด้านการประหยัดและการออม

ตารางที่ 6 ด้านการประหยัดและการออม

ตัวชี้วัด 6X2	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. มีการออมทรัพย์หรือเก็บเงิน		
1.1 ไม่มีการออมทรัพย์	21	14.60
1.2 มีการออมทรัพย์	123	85.40
รวม	144	100
2. ชุมชนมีการเข้ากลุ่มออมทรัพย์		
2.1 ไม่เข้ากลุ่มออมทรัพย์	90	62.50
2.2 เข้ากลุ่มออมทรัพย์	54	37.50
รวม	144	100

ด้านการประหยัดและการออมพบว่า มีการออมทรัพย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.40

4. ด้านการเรียนรู้

ตารางที่ 7 ด้านการเรียนรู้

ตัวชี้วัด 6X2	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. มีการสืบทอดภูมิปัญญา		
1.1 ไม่มีการสืบทอด	39	27.10
1.2 มีการสืบทอด	105	72.90
รวม	144	100
2. มีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		
2.1 ไม่มีการเรียนรู้	18	12.50
2.2 มีการเรียนรู้	126	87.50
รวม	144	100

ด้านการเรียนรู้พบว่า มีการเรียนรู้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.50

5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 8 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด 6X2	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. ใช้วัตถุได้อย่างยั่งยืนในการประกอบอาชีพ		
1.1 ใช้อย่างไม่ประหยัด	0	0
1.2 ใช้อย่างประหยัด	144	100
รวม	144	100
2. มีการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น		
2.1 ไม่มีการปลูกต้นไม้	18	12.50
2.2 มีการปลูกต้นไม้	126	87.50
รวม	144	100

ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนพบว่า ใช้อย่างประหยัด มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

6. ด้านการเอื้ออารีต่อกัน

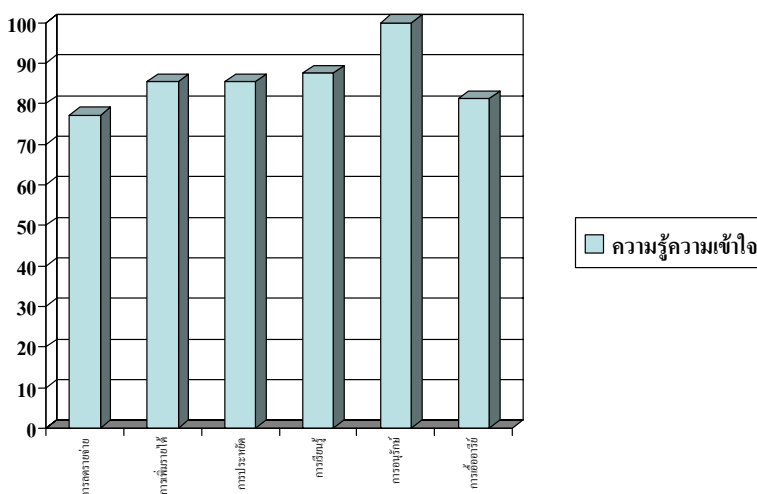
ตารางที่ 9 ด้านการเอื้ออารีต่อกัน

ตัวชี้วัด 6X2	ความถี่ (ราย)	ร้อยละ
1. มีการดูแลช่วยเหลือคนว่างงาน คนด้อยโอกาสและประสบปัญหา		
1.1 ไม่มีการช่วยเหลือในชุมชน	45	31.20
1.2 มีการช่วยเหลือในชุมชน	99	68.80
รวม	144	100
2. ชุมชนมีการรู้จักสามัคคี		
2.1 ไม่มีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	27	18.80
2.2 มีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	117	81.20
รวม	144	100

ด้านการเอื้ออารีต่อกันพบว่า มีการแก้ไขปัญหาร่วมกัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.20

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสรุปในภาพรวมทั้ง 6 ตัวชี้วัดในด้านความรู้ ความเข้าใจในการนำตัวชี้วัด 6X2 กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ในจังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยนำผลตัวชี้วัดที่สูงที่สุดของแต่ละกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันสรุปได้ดังนี้

รูปที่ 3: ตัวชี้วัดในด้านความรู้ ความเข้าใจในการนำตัวชี้วัด 6X2 กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ตารางที่ 10 สรุปตัวชี้วัด 6x2 ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ตัวชี้วัด 6X2	ร้อยละ	ลำดับ
1. ด้านการลดรายจ่าย		
1.1 ไม่มีรายจ่ายในครอบครัว	77.10	5
2. ด้านการเพิ่มรายได้		
2.1 มีอาชีพเสริมในการทำงาน	85.40	3
3. ด้านการประหยัดและการออม		
3.1 มีการออมทรัพย์ของครอบครัว	85.40	3
4. ด้านการเรียนรู้		
4.1 มีการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงาน	87.50	2
5. มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน		
5.1 ใช้วัตถุดิบอย่างประหยัดและระมัดระวัง	100	1
6. ด้านการเอื้ออารีต่อกัน		
6.1 มีการแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับชุมชน	81.20	4

สรุปผลตัวชี้วัดพบว่า กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ในตัวชี้วัดที่ 5 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยยึดแนวทางในการปฏิบัติที่ใช้วัตถุดิบอย่างประหยัด และระมัดระวังในการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาในตัวชี้วัดที่ 4 การเรียนรู้ โดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และลำดับสุดท้าย ในตัวชี้วัดที่ 1 ด้านการลดรายจ่าย โดยยึดแนวทางในการลดรายจ่ายในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.10

อภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้ ความเข้าใจในการนำตัวชี้วัด 6X2 กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านความรู้ ความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ พบว่า ครัวเรือนปลอดรายจ่ายอยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความเข้าใจในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ซึ่งผู้ผลิตส่วนใหญ่มีอาชีพเสริมและมีการออมทรัพย์ของครอบครัว ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ (ปราณี และคณะ, 2545) ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และร่วมมือในด้านกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ของชุมชนจึงทำให้เกิดทักษะในกระบวนการผลิต ที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ และลำดับสุดท้ายพบว่า ชุมชนมีกลุ่มออมทรัพย์อยู่ในระดับปานกลาง เพราะขาดความเชื่อมโยงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณัฐนันท์, 2547) ควรให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและนักวิชาการพัฒนาชุมชนมีบทบาทรวมกลุ่มชาวบ้านในชุมชนและพิจารณาใช้ฐานทรัพยากรของชุมชนเปิดเวทีประชาคม เพื่อส่งเสริมด้านการออม ซึ่งจะเห็นว่าจากข้อเสนอแนะของผู้ร่วมประชุมสัมมนา มีความเห็นตรงกันว่า การที่จะพัฒนากลุ่มผู้ผลิตให้มีความยั่งยืนควรเกิดจากความต้องการหรือปัญหาของผู้ผลิตเองและหากระบวนการหรือวิธีการแก้ไขปัญหาที่มาจากกลุ่มผู้ผลิตบนเพื่อจะแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริงเช่นแนวทางในการพัฒนาช่องทางการตลาด และปรับใช้ในด้าน

กระบวนการผลิตให้เหมาะสม

การนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน พบว่าผู้ผลิตมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนมากที่สุด โดยการใช้วัตถุดิบอย่างประหยัดและระมัดระวัง ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้วัตถุดิบที่หาได้ในชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และมีความตระหนักในการทำมาค้าขาย ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ (อภิรดา, 2549) พบว่ากลุ่มชุมชนยังมีกิจกรรมที่ช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และการนำทรัพยากรที่เหลือใช้ในหมู่บ้านกลับมาใช้ประโยชน์ ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ง่ายและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เดชา, 2549) พบว่าการรักษาสภาพแวดล้อมให้สะอาด ถูกสุขอนามัย การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด ส่งผลทำให้ประหยัดค่าน้ำค่าต่อชุมชน แต่จากผลการประชุมที่มีข้อเสนอแนะว่าวัตถุดิบบางอย่างที่ไม่สามารถผลิตได้ในชุมชนจึงมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งวัตถุดิบจากแหล่งภายนอกทำให้การควบคุมคุณภาพและราคาที่เป็นต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นตามมาประกอบไปด้วยพื้นที่ไม่เอื้ออำนวยที่จะใช้ประโยชน์จากพื้นที่มีอยู่เพราะพื้นที่มีจำกัด

จากการศึกษาความรู้และการนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการดังนี้

1. ครัวเรือนปลอดภัยชุมชน
2. มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างระมัดระวัง
3. การเลือกใช้วัตถุดิบในชุมชน

ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนในการประกอบอาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในด้านความรู้ ความเข้าใจควรมีการส่งเสริมชุมชนให้มีกลุ่มออมทรัพย์มากยิ่งขึ้น โดยให้ภาครัฐสนับสนุนเผยแพร่กระบวนการเรียนรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้น
2. ควรมีการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวเพื่อลดรายจ่ายในครอบครัวส่งผลให้เกิดการออมและปลูกต้นไม้ภายในชุมชนให้มีความร่มรื่นเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

3. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับคนว่างงาน ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาและมีการแก้ปัญหาร่วมกันเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักสามัคคี เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้กับชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เอกสารอ้างอิง

จักรมณท์ ฆาสุกนิช. (2548). ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติ อภ.พ.ศ. 2548-2551. กรุงเทพฯ:

กระทรวงอุตสาหกรรม.

ชาชีวัฒน์ ศรีแก้ว. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549.

กรุงเทพฯ: พัฒนา.

- ณัฐนันท์ หอมวิเศษวงศา. (2547). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ในเขตจังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เดชา กลิ่นจันทร์. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้กับระดับการนำไปปฏิบัติตาม
แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปราณี ไวดาบ และคณะ. (2545). การวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาไทยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ในแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่ภาคกลาง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ปิยะ เชี่ยววิทย์ และคณะ. (2548). การวิเคราะห์เทคโนโลยีกระบวนการผลิตสินค้าOTOP. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อภิตา ผ้าเจริญ. (2549). การศึกษาการพัฒนาทุนทางสังคมเพื่อการดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษา หมู่บ้านห้วยต้นตุ่ม ตำบลห้วยลาน อำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.